Intervija ar R.Cimdiņu: Rīgas reģionam ir jābūt nemitīgā attīstībā

Uz sarunu par **Rīgas plānošanas reģiona** aktualitātēm, plāniem un veiksmīgākajiem projektiem aicinām tā vadītāju – **Rūdolfu Cimdiņu**. Rīgas plānošanas reģions kā iestāde tika izveidota 2006. gadā, un jau gandrīz 15 gadus savas kompetences ietvaros nodrošina reģiona attīstības plānošanu, koordināciju, pašvaldību un citu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību, kā arī īsteno starptautiskus projektus reģionā.

Rīgas plānošanas reģions pēc iedzīvotāju skaita ir lielākais reģions Latvijā ar 30 pašvaldībām – no Kandavas līdz Ogres novadam (rietumu – austrumu virzienā) un no Salacgrīvas līdz Ķeguma novadam (ziemeļu – dienvidu virzienā). Tā lepnums ir galvaspilsēta Rīga, kas ir Latvijas ekonomikas, kultūras un izglītības centrs. Vienlaikus pēc sociāli ekonomiskajiem rādītājiem tas ir lielākais reģions Baltijā. Un jā – tam ir plaša Rīgas jūra līča piekraste ar kūrortpilsētu Jūrmalu un neskarto jūras piekrasti austrumos.

> **Lūdzu pastāstiet, kādas ir Rīgas plānošanas reģiona aktualitātes? Kādas ir tā prioritātes pašreiz un nākotnē?**

Reģionam šis ir izaicinājumiem bagāts laiks. Var teikt, ka mēs vienmēr esam nemitīgā attīstībā un

darbībā, jo tādam ir jābūt reģionam – tam ir dinamiski jāattīstās. Viena no šī brīža aktualitātēm ir **Rīgas plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrāde**. Darbs ir uzsākts, bet ne mazāk svarīgs posms ir iepriekšējā plānošanas perioda projektu un attīstības ietekmes izvērtēšana. Bez tā pilnvērtīga nākamā posma plānošana nav iedomājama.

Vēl svarīga mūsu prioritāte ir pērn **Rīgas metropoles areāla izstrādātā rīcības plāna tālāka ieviešana dzīvē**. Šobrīd starp aktualitātēm ir tā saskaņotas attīstības un notiekošo procesu koordinēšanas jautājumi. Un reģionam šajā visā ir savedēja loma dialoga veidošanā un sadarbības veicināšanā starp dažādām pašvaldībām, valsti, institūcijām.

Pēdējos gados esam spēruši būtiskus soļus **transporta un mobilitātes jautājumu risināšanai reģionā**. Izveidojusies ļoti konstruktīva sadarbība gan ar satiksmes ministru un atbildīgo ministriju, gan ar jauno Rīgas domes vadību un Pierīgas pašvaldībām. Var teikt, ka *zobrats* ir iekustināts, lai veicinātu pārvietošanās paradumu maiņu un veidotu integrētas un zaļākas transporta sistēmas.

Reģiona iesaiste Eiropas teritoriālās sadarbības jeb Interreg programmu 2021.-2027.gadam plānošanā, tādu kā **Centrālā Baltijas jūras reģiona programma**, **Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programma**.

> **Viena no šī brīža aktualitātēm ir Administratīvi teritoriālā reforma?**

Administratīvi teritoriālā reforma ietekmēs visus reģionus, tostarp arī Rīgas plānošanas reģionu. Pirmkārt, saistībā ar turpmāko attīstības plānošanas procesu pašvaldībās, otrkārt, mainīsies arī sadarbības modeļi funkcionālo teritoriju ietvaros. Vēl šis gads būs svarīgs atspēriena punkts, kad politiski tiks izlemta plānošanas reģionu nākotne - funkcijas, teritorijas, pārvaldes un finansēšanas modelis, kā arī Rīgas reģiona īpašā loma.

> **Kuri, Jūsuprāt, ir bijuši veiksmīgākie Rīgas plānošanas reģiona projekti? Ar ko sadarbojoties, tie tika īstenoti, un kas ir bijusi galvenā panākumu atslēga?**

Šajā plānošanas periodā Rīgas plānošanas reģions **Eiropas teritoriālās sadarbības programmu ietvaros 2014.-2020. gadam ir īstenojis 21 projektu par kopējo piesaistīto investīciju apjomu 3,2 milj.eiro**.

Projekti tika īstenoti reģiona attīstībai nozīmīgās jomās - transports un mobilitāte, inovācijas un uzņēmējdarbības spēju stiprināšana, kā arī reģiona tūrisma potenciāla izaugsmē: reģiona jahtu ostu tīkla modernizēšana un starptautiskais mārketings, industriālā un militārā mantojuma tūrisma produkta izstrādē, dabas tūrisma un aktīvā dzīvesveida iespēju attīstība. Ne mazāk svarīgs projektu apjoms bijis vides jomā - atjaunojamās enerģētikas risinājumi dzīvojamās ēkās un pilsētvides apgaismojumā, energokopienu izveide reģionā un citi projekti.

Papildus tam reģions ir bijis katalizators investīciju piesaistei infrastruktūras uzlabojumiem piecu jahtu ostās reģionā: Salacgrīvā, Skultē, Rīgas Brīvostā, Jūrmalā un Engurē, **piesaistot 5,9 milj. eiro** Igaunijas-Latvijas Pārrobežu sadarbības programmas līdzekļu. **133 tūkstoši eiro** tika piesaistīti

industriālā mantojuma tūrisma maršruta attīstībai (Limbažu tīne, Bīriņu pils ūdenstornis, Jaunpils dzirnavas, Rideļu dzirnavas, Baložu Kūdras purva bānītis) un **109 tūkstoši eiro** militārā mantojuma tūrisma produkta attīstībai (Carnikavas, Sky Port, Olaines muzejs, Mores muzejs un Ikšķile).

Sarežģīti izcelt atsevišķus projektus, jo katrs no īstenotajiem projektiem ir sekmējis reģiona izaugsmi, konkurētspēju, katrs projekts devis ieguldījumu Reģiona attīstības programmā noteikto mērķu sasniegšanā.

> **Ja tomēr būtu jānosauc pieci nozīmīgi projekti reģiona attīstībā, kurus Jūs minētu?**

Viens no tiem būtu iesaiste **ESPON2020 pētniecības programmā** Rīgas metropoles areāla rīcības plāna īstenošanai. ESPON izpētes MISTA gala ziņojuma galvenās atziņas Rīgas metropoles areāla attīstībai nākotnē liecina par izteiktu ražošanas sektora pārcelšanos uz Pierīgu un reģiona centriem – tuvāk galvenajiem transporta mezgliem un brīvāk pieejamām teritorijām. Šis process iezīmē nepieciešamību pēc integrētas industriālo teritoriju plānošanas Rīgā un Pierīgā, kas veicama ņemot vērā reģiona attīstības centru specializāciju, kopējo apdzīvojuma struktūru, ka arī metropoles transporta un loģistikas sistēmu.

Kā otru minētu **Interreg Baltijas jūras reģiona** projektu "Ziemeļjūras – Baltijas jūras transporta koridors kā reģiona savienotājs" jeb **"NSBCoRe"**, kura ietvaros izstrādāta Rīgas metropoles areāla mobilitātes telpiskā vīzija, kas ir pamats transporta un mobilitātes investīciju projektu un sadarbības modeļu ieviešanai reģionā.

Ar **Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas** projekta **"Harbours"** atbalstu uzlabots Latvijas un Igaunijas jahtu ostu tīkls, kas ir svarīgs priekšnosacījums ārvalstu tūristu – burātāju piesaistei. No 70 šī tīkla ostām infrastruktūras uzlabošanas projekti īstenoti 20 ostās, no kurām 10 ir Latvijas piekrastes ostas Rīgas un Kurzemes reģionā.

BURA

Interreg Europe programmas projekta **“Local Flavours”** jeb “Vietējās garšas” ietvaros mūsu iecere ir izprast reģiona lomu tūrisma nozares attīstībai reģionā, novērtēt reģiona tūrisma produktu potenciālus, to savstarpējo papildinātību un iespējamo iekļaušanos nacionāla vai starptautiska mēroga tūrisma produktu (objektu) piedāvājumā, tādā veidā stiprināt reģiona identitāti un konkurētspēju, veicinot ekonomisko aktivitāti ārpus Rīgas pilsētas, attīstot veiksmīgu Rīgas un Pierīgas pašvaldību sadarbību.

Kā pēdējo minēšu **Centrālā Baltijas jūras reģiona programmas** projektu **“Forest Trail”** jeb “Mežtaka”. Tā ietvaros Rīgas un Vidzemes reģionā tiek attīstīts garās distances pārgājienu maršruts mežā – šī brīža situācijā – vizionārs projekts, kas attīsta iedzīvotāju iespējas iesaistīties veselīgās un aktīvās nodarbēs brīvā dabā. Arvien vairāk iedzīvotāju izvēlas aktīvāku dzīvesveidu – šis projekts piedāvā labu alternatīvu tradicionālajiem brīvdienu maršrutiem.

Sigulda
Rāmkalni
Vangaži
Baltezers
Rīga
MEŽTAKA
BALTIC FOREST HIKING

Esat daudz strādājis ar Interreg programmu projektiem. Sakiet, kādi ir Jūsu novērojumi par sadarbības programmām un ieguvumiem no projektiem?

Interreg programmas reģionam ir svarīgs instruments sadarbības un attīstības iniciatīvu īstenošanai, kas citādi nebūtu iespējams. Sadarbība Interreg projektu ietvaros reģioniem sniedz papildus impulsu attīstībai nozīmīgās jomās: inovācijas un uzņēmējdarbība, vide, enerģētika un klimata pārmaiņas, pilsētvides attīstība un plānošana, labāki un pieejami pakalpojumi iedzīvotājiem, reģiona atpazīstamībai kā pievilcīgam galamērķim ārvalstu tūristiem un konkurētspējai, uzlabotai mobilitātei un transporta savienojumiem.

Minēšu dažus konkrētus īstenoto projektu piemērus. Kopīgi risinājumi, kur nepieciešama starpreģionu sadarbība Baltijas jūras reģionā transporta koridoru plānošanai (projekts “NSBCoRe”) un sekmē Rīgas reģiona savienojamību un pieejamību pasažieru un kravu pārvadājumiem kā Ziemeļvalstu metropolei, sniedz ieguldījumu transporta un politikas attīstībai un plānošanai Rīgas metropoles areālā.

Starpreģionu izpētes un zināšanu pārnese, piemēram, Rīgas reģiona potenciāla izpēte jūras un zilās ekonomikas attīstībai (projekts “Smart Blue Regions”), radīja pamatu jaunu, inovatīvu produktu un pakalpojumu identificēšanai piekrastē un sadarbības platformu jūras un zilās ekonomikas sadarbībai.

Radīti novatoriski risinājumi, metodes un tehnoloģijas, kas ļauj ietaupīt resursus un palielināt efektivitāti un pozitīvas pārmaiņas vides un klimata pārmaiņu izaicinājumiem – projekta “CO2mmunity” ietvaros tika izveidoti un pārbaudīti mehānismi enerģijas kopienu attīstībai, projekta “LUCIA” ietvaros – rasti risinājumi viedas un energoefektīvas apgaismojuma sistēmas izveidei pilsētvidē.

Informācijas platformas investīciju piesaistei reģionā projektā “EmpInno” - reģiona vieda specializācija un ekonomiskais potenciāls un attīstības procesi izvietoti platformā https://rpr.kartes.lv – par lauksaimniecību, rūpniecību, IT pakalpojumiem un enerģētikas nozari.

Jaunu tūrisma produktu un maršrutu izveide reģionā, kas veicina reģiona pievilcību un dzīves kvalitāti reģiona iedzīvotājiem un viesiem projektā “Industrial Heritage” ar industriālā mantojuma tūrisma produkta izstrādi, savukārt projektā “Military Heritage” ar brīvības cīņu militārā mantojuma tūrisma maršruta izstrādi.

Nozīmīgas investīcijas reģionālai attīstībai, kas paver iespējas uzņēmējdarbībai un tūrismam – jahtu ostu infrastruktūras attīstība un ostu tīkla izveide burātājiem Latvijā un Igaunijā. Rīgas reģionā jahtu ostu infrastruktūra izveidota Salacgrīvā, Skultē, Rīgas Brīvostā, Jūrmalā un Engurē, kas paver iespējas drošai burāšanai ar mūsdienīgiem pakalpojumiem un atpazīstamību Baltijas jūras reģionā. Šīs investīcijas bez Igaunijas-Latvijas programmas atbalsta, visticamāk, nebūtu iespējamas.

Esat iesaistījies arī URBACT programmas projektos. Kāda ir bijusi Jūsu pieredze un ieguvumi no dalības?

Reģionā esam īstenojuši **URBACT programmas** “**Change!**” projektu, kura ietvaros Rīgas pilsētas, Carnikavas, Jaunpils un Ķekavas novadu pašvaldību un nevalstisko organizāciju, kā arī reģiona pārstāvji vietējā un starptautiskā mērogā dalījušies pieredzē un guvuši idejas inovatīvai sociālo pakalpojumu attīstīšanai un sniegšanai. Šāda veida kapacitāti veicinošām aktivitātēm izcili pateicīgs ir URBACT projektu formāts, kas kopumā īsā, bet intensīvā projekta ieviešanas laikā rada iespēju apgūt aktuālās tendences kvalitatīvas pārvaldības sekmēšanai, Eiropas reģionu un apdzīvotu vietu kopīgās un atšķirīgās iezīmes. CHANGE! projekta īpašā pievienotā vērtība reģionam ir zināšanu kopums, kuru varējām sniegt reģiona pašvaldībām par pieejām sociālo pakalpojumu dizainam, par valsts un pašvaldību iestāžu pakalpojumiem, kas attīstīti nevis sabiedrībai, bet kopā ar sabiedrību.

Pateicamies par veltīto laiku intervijai un vēlam veiksmi darbos!

Rakstu sagatavoja:
Linda Ermiča
vecākā eksperte
Teritoriālās sadarbības nodaļa
Attīstības instrumentu departaments

Interreg
EUROPEAN UNION
30 years together